

Sahibi ve Umum Negriyat Müdürü
hakki tarık us
Basıldığı yer:
VAKIT MATBAASI
Ankara Caddesi VAKIT Yurdu

30
MAYIS 1942
CUMARTESİ

Numara: 983 Sene: 3
Tel: 23872 - Posta kutusu: 214

Bu akşam

Libya ve Ötesi

Yazan: SADRI ERTEM

LIBYADA başlayan hareketler in sana adeta bir barut fıçısına mükül bir tabancayı hatırlatıyor. Günün altında 50 derece sıcaklıkta yapılan Afrika taarruzu tek başına mahiyet itibarıyla büyük şeyler ifade edecek bir şekilde olmayabilir. Fakat geçen yıl olduğu gibi mayısın 27 sinde başlayan bu hareket mihrin di. ger cephelemlerindeki hareketlerini kolaylaştırma bakımından mütalea etmek daha doğru olur. Afrika hareketinin yapacağı tesir bir yandan askeri diğer taraftan politiktir.

Bu iki fayda hesabı katıldığı zaman erimmiş bir bakır gibi insanların tepesinden akan güneş altında göl muharebelerinin makul olduğu hissolunur.

Göde başlayan yeni bir Romel hareketinin askeri tesiri her şeyden evvel İngilterenin yakın sağıdaki kuvvetlerini Afrika'ya çekmek, bilhassa hava kuvvetlerini ve diğer kıtalarını Nil etrafında tesbit etmek suretili kendini gösterebilir.

İrandan, Irak'tan, Suriyeden gelecek kuvvetlerin bıraktıkları boşluklar kütümsenemez, Rusya'ya sevk edilecek bir kısım malzemeyi, bilhassa taşıyıcıları, tankları, Afrika'da meşgul etmek için cephesinin mukavelesi bakımından bir kıymet ifade eder.

Politik tesire gelince, bunun kıymetini tayin edecek esas göldeki hareketin inkışafıdır. Romelin hareketi muvaffakiyetle neticelendiği takdirde bundan evvel olduğu gibi bunun tesiri:

1 - Mısır'da ve Arap memleketlerinde,
2 - İtalyada,
3 - Fransada kendini hissettirecektir.

Romelin kazanacağı bir muvaffakiyet Mısır'da son zamanlarda pek de iyi olmıyan iş vaziyeti daha buhranlı bir hale sokabilir. Ali Mahir paşanın tevkifi ile Mısır'da için için devam eden bir hareketin göze çarpan bir safhası yüzüh peyda etmiştir. Ali Mahir paşa İngiltere Mısır hudutları için de ricat ettiği takdirde Mısır hükümetinin İngiliz kuvvetlerinin Birmanya'da, Malezyada, Cavada tatbik ettikleri tahrip işine müsaade etmemesini istiyenlerin müessesili sayılabilir.

Yeni taarruz hareketi böyle bir netice husule getirdiği takdirde Mısır sarayı da Nahas paşası hükümetine daha fazla tutmak imkânında edemez. Göde kazanılacak Alman zaferinin Mısır'da böyle bir tepki husule getirmesi ilk zamanlarda katı surette beklenemezse de Mısır harp karşısındaki durumunu hissölunür derecede mihrer tarafına kaydırır.

Göldeki Alman zaferinin Arap memleketleri üzerinde yapacağı tesir Mısır'dakinden daha az olmaz. Arap memleketleri senelerdenberi mihrer propagandacılarını kucağına düşmüştür.

Filistinde, Irak'ta vaziyet bugün bile pek parlak değildir. Bir de bu, radan çekilen kuvvetlerin bıraktıkları sahalar da çıkacak anarşiyi tasavvur etmek mümkündür. Bu sahalar da İngiliz prestijinin biraz daha kırılması mihrerin davasına yardım edecektir. İtalya üzerinde yapacağı tesir de mühim olacaktır.

Almanya ile işbirliği yapmak isteyen Fransa İtalyanın istekleri yüzünden Almanya ile uzlaşmamaktadır. İtalya bu harbe Korsikayı, Nisi, Tunusu almak için girmiştir. Fransa ise Almanya ile işbirliğini bu sahaları İtalyaya terk etmemek için tahakkük ettirmek istiyordu.

Devamı 2 nci sayfada

General Rommel motörlü kuvvetleriyle bir hareket esnasında

Libyada Şiddetli tank muharebeleri oluyor

Almanlar Tobruğu ele geçirmek istiyor

Londra, 30 (A.A.) — B.B.C: Libyadan gelen en son haberlere göre başlıca muharebe Tobruğun 55 kilometre cənubı garbısında çöl yollarının kavuşak bölgesinde cereyan etmektedir.

Resmî raporlara göre umumî vaziyet, memnuniyet verici telâklî edilmekte ve mihrer taarruz planının gerçekleşmediği zan edilmektedir.

Düşmanın vardığı en ileri bölge Edduba ile Sidi Razak'tır. Burada tardedilen düşman tankları esas kola iltihak etmek için geri dönmüşlerdir.

Devamı 2 nci sayfada

Paris Fransızlar tarafından işgal edilecek Dö Gölün beyanati

Fransız topraklarının bombalanması devam ediyor

Londra, 30 (A.A.) — Hür Fransızlar reisi dö Göl söylediği bir nutukta, Almanların memleketten dışarı atılması için milledir bir birlik kurmasından ve Saint Nazaire yakasından bahsederek ilk atılacak adımın Parisin işgali lüzumunu olduğunu belirtmiştir.

Devamı 2 nci sayfada

Yeni vergi zamları hakkında bugün Defterdarlığa gelen tebliğ

4226 sayılı kanunun damga, tayyare, sinema ve tiyatro ve nakliyat resimlerine müteallik hükümleri hakkında izahat:

1 — Damga resmi kanununun 11 nci maddesine bağlı tarifeye göre alınmakta olan maktu damga resimleriyle aynı kanunun 33 üncü maddesinde yazılı evrakın resimlerine 4040 sayılı kanunun 26 nci maddesiyle yapılmış olan yüzde eli zam bir misli arttırılarak zam miktarı yüzde yüze çıkarılmıştır.

2 — Tayyare resmi ifa edilmemiş veya noksan ifa edilmiş olan veyahut iptal muamelesi kanuna muhalif bulunan evrak hakkında damga resmi kanununun muaddel 55 inci maddesi hükmü tatbik olunur.

3 — 3702 sayılı kanun mucibince sinema, tiyatro ve konserlerden alınan resme 4040 sayılı kanunun 33 üncü maddesiyle yapılmış olan yüzde 10 zam yüzde otuza çıkarılmıştır. Bu suretle resim miktarı yüzde kırk olmuştur. Asker ailelerine yardım parası bundan hariştir. Bu hususta bir değişiklik yoktur.

Askerî şoför ve sanatkârlara verilecek ücret ve yevmiyeler

Alman tebliği Harkof muharebesi bitti

Muharebe imha zaferile neticelendi

6, 9 ve 57 nci Sovyet orduları imha edildi

Berlin, 30 (A.A.) — Alman orduları başkumandanlığının hususî tebliği:

Harkof büyük meydan muharebesi bitmiştir.

Mareşal Von Bock'un idare ettiği cephe kesimlerinde orgeneral Von Kleist'in kara kuvvetleriyle orgeneral Paulus'un zırhlı kuvvetleri düşmanın şiddetli hücumlarına karşı koyarak müdafaa muharebelerini bir imha zaferi haline getirmişlerdir.

General Kornelio Dragalina'nın bir Romen kolordusu ve ayrıca bir Macar, bir İtalyan ve bir Slovak birliği Alman kıtalarıyla birlikte harbetmişler ve bu şanlı zaferden hisse almışlardır.

Orgeneral Löhr'in ve hava kuvvetleri kumandanı general Flügge'nin hava birlikleri gerek müdafaa gerekse taarruz esnasında muharebelere fedakârlıkla iştirak etmişler ve düşman hava kuvvetlerini mağlup ederek muharebe meydanı temizlenmiştir.

Orgeneral Löhr'in ve hava kuvvetleri kumandanı general Flügge'nin hava birlikleri gerek müdafaa gerekse taarruz esnasında muharebelere fedakârlıkla iştirak etmişler ve düşman hava kuvvetlerini mağlup ederek muharebe meydanı temizlenmiştir.

4 — 3828 sayılı kanunun 9 uncu maddesinin (A) fıkrasıyla nakliyat resmine yapılmış olan zamlar birinci mevkide yüzde on beşe, ikinci mevkide yüzde on iki buçuğa ve üçüncü mevkide yüzde ona çıkarılmıştır. Halen nakliyat resmi nisbeti bütün zamlarla birlikte birinci mevkide yüzde yirmi beşe, ikinci mevkide yüzde yirmi miye ve üçüncü mevkide yüzde ona çıkarılmış bulunmaktadır.

Yataklı vagonlarla seyahat edenlerden Türkiye hudutları dahilindeki kısım için yukarıdaki zamlara ilâveten yatak ücretlerinin yüzde onu nisbetinde nakliye resmi alınır.

3828 sayılı kanunun 10 uncu maddesi mucibince yolcu nakliyatı hararcindeki her nevi nakliyattan alınmak ta olan yüzde beş nakliyat resmi yüzde ona çıkarılmıştır.

Devamı 2 nci sayfada

Kanun projesi bugün Meclise verildi

Ankara, 30 (Telefonla) — Askerî şoför ve sanatkârlara verilecek ücret ve yevmiyeler hakkındaki kanunun ikinci maddesinin değiştirilmesi hakkındaki kanun projesini hükümet bugün, Büyük millet meclisine takdim etmiştir.

Projenin mucip sebeplerinde şöyle denilmektedir:

— Ordu kıtaatının günden güne makineleşmesi ve ordu sanayinin mütemadiyen artması sebebiyle sanatkâr ihtiyacı da o nisbette artmakta olduğundan sanatkâr memur sanatlarında da askerlik hizmetine dair olan sanatkâr erler istihdam etmek mecburiyeti hasıl olmaktadır.

Fabrika ve müesseselerde öretilen kadrolarla istihdam edilen, sanatkârlere ayda 30 lira ücret verilmekte iken, kıtaatın sanatkâr memur mahfillerinde kullanılacak erlere, er masından başka bir şey verilmemesi adalet ve maslahata hiç tevafuk etmediğinden onlara da aynı ücreti verilmek maksadıyla mezkûr kanunun ikinci maddesinin değiştirilmesine ihtiyas hasıl olmuştur.

Bu maddenin son şekli şöyle olacaktır:

"Millet müdafaa vekâleti kara, deniz hava ve askerî fabrikalar ve harita kadrolarına dahil sivil müstahdemler, ve askerî sanatkâr memurlar, mahallerinde istihdam olunacak sanatkâr erata, kadrolarında muayyen ücreti veya yevmiyenin en çok yarısı kadar ücret verilebilecektir.

Ancak bu miktar ayda 30 lirayı geçmeyecektir. Bunlardan maaslır sanatkâr memurların yerinde kullanılabilecek olanların da ücretleri maas tertibinden verilecektir."

İkinci maddesinin değiştirilmesine ihtiyas hasıl olmuştur.

Bu maddenin son şekli şöyle olacaktır:

"Millet müdafaa vekâleti kara, deniz hava ve askerî fabrikalar ve harita kadrolarına dahil sivil müstahdemler, ve askerî sanatkâr memurlar, mahallerinde istihdam olunacak sanatkâr erata, kadrolarında muayyen ücreti veya yevmiyenin en çok yarısı kadar ücret verilebilecektir.

Ancak bu miktar ayda 30 lirayı geçmeyecektir. Bunlardan maaslır sanatkâr memurların yerinde kullanılabilecek olanların da ücretleri maas tertibinden verilecektir."

İkinci maddesinin değiştirilmesine ihtiyas hasıl olmuştur.

Bu maddenin son şekli şöyle olacaktır:

"Millet müdafaa vekâleti kara, deniz hava ve askerî fabrikalar ve harita kadrolarına dahil sivil müstahdemler, ve askerî sanatkâr memurlar, mahallerinde istihdam olunacak sanatkâr erata, kadrolarında muayyen ücreti veya yevmiyenin en çok yarısı kadar ücret verilebilecektir.

Ancak bu miktar ayda 30 lirayı geçmeyecektir. Bunlardan maaslır sanatkâr memurların yerinde kullanılabilecek olanların da ücretleri maas tertibinden verilecektir."

Devamı 2 nci sayfada

Alemdağ ormanları yanıyor

Uskudar itfaiyesi bütün teşkilâtıyla vak'a yerine gitti

Bugün saat 14.30 da Alemdağda Taşdelen mmtakasındaki ormanda büyük bir yangın çıkmıştır. Taşdelen jandarma karakolu yangını haber verir vermez Uskudar itfaiyesi tam teşkilâtıyla hâdiseye yerine hareket etmiş ve muazzam alevlerle mücadele başlanmıştır.

Boğazın Anadolu tarafında bulunan jandarma karakollarının mürettebatı da itfaiyeye yardım etmektedir.

Uskudar kaymakamı ve Uskudar jandarma kumandanı da yangın mahallinde bulunmaktadırlar.

Gazetemizin makineye verdiği miz zaman orman yangını devam ediyordu.

Amerika Bir ayda bir senelik istihsal elde ediyor

Vaşington, 30 (A.A.) — Pek yakında nesredilecek olan resmî bir rapor Amerika harp istihsalının bütün rekorları kıracağını gösterecektir. 60.000 uçak yapılmış için reis Rusvelt tarafından tesbit edilen programı şimdi artık ıca sahasına gireceği muhakkaktır. Bu sene yalnız bir ay içinde yapılan uçak miktarı bütün 1939 yılı inşaatından fazla olmuştur. Pearl Harbor taarruzundanberi yapılan Uçan Kaleler teslimatı iki mislinden fazla yapılmış olduğu gibi halen imal edilen tank sayısı da bütün 1941 yılı imalatını geçmiş bulunmaktadır. Deniz muharebe birliğiyle ticaret gemilerinin denize indirilmeleri programı için tesbit edilen muayyen müddetten evvel çok fazla sayıda gemi tezgâha konmuş ve toplu halde hafif sa. vaş gemileri yapılması için takibedilen usul mükemmel netice vermiştir.

Maltaya Dün 3 hava akını yapıldı

Viş, 30 (A.A.) — Malta adasına dün 3 hava akını yapılmıştır. Malta'da nesredilen resmî bir tebliğe göre bir kaç yaralı vardır.

Japon tebliği Çunking kuvvetleri Temizleniyor

Tokyo, 30 (A.A.) — Dönel ajanların bildirdiğine göre Japon kıtaları Yunan eyaleti dahilindeki balta girmemiş ormanlara sığınmış olan Çunking kuvvetlerinin son döküntülerine karşı girişmiş oldukları temizleme hareketlerine devam etmişlerdir. Bu döküntüler 3000 kişi kadar tahmin edilmektedir.

Diğer Japon birlikleri de şimali Birmanyada Kitkinada bulunan Çin kıtalarına karşı giriştikleri temizleme hareketine muvaffakiyetle devam ediyor.

Şimali Birmanyada Hindistan hududu yakınlarda Kaleva kesimindeki bir kısım arazi de düşman kıtalarından temizlenmiştir.

Viş, 30 (A.A.) — Çinden gelen en son haberlere göre, Çekiang eyaletinde Japonlar ilerlemektedirler. Bir çok meskün mahaller işgal edilmiştir. Langvi şehrinde de alındığı bildirilmektedir.

Rangon - Mandalay yolu açıldı

Tokyo, 30 (A.A.) — Rangon - Mandalay demiryolu bu sabah işletmeye açılmıştır. Birmanyada mevcut 3300 kilometre demiryolundan 2600 kilometresi daha şimdiden Japonlar tarafından kullanılabilir hale getirilmiş bulunmaktadır.

Günün Manası 500 üncü yıl dönümüne hazırlık

Yazan: BİR MUHARRİR

DÜN İstanbul fethinin 489 uncu yıldönümüydü. On bir sene sonra beş yüzüncü yıldönümüne kavuşacak olan şehrin bütün memleketlerde uyandırdığı alâka, gıktanberi bir çok dilek ve fıldirlerin ortaya atılmasına vesile oluyor. Fatih'in heykelini kime yaptırılmalı, âbideyi nereye kurulum gibi münakaşalardan sonra, şimdi de Akşam başmuharriri arkadaşımız, bu on bir sene içinde, "Fatih adına büyük ve muhteşem bir meydan, bir park, yahut bir cadde yapılmasına" hemen başlanmasını teklif etmektedir.

İstanbuldaki mevcutların haricinde bir meydan ve park yapılması imkânsızdır; çünkü büyük masraflar göze alınsa bile bunlara yer bulmak mümkün olmaz. Cadde açmaksa Fatih'in adına layık saygı eseri değildir. İstanbul her cadesi, her sokak, her parçasıyla Fatih'in Türk milletine eşsiz bir hediyesi olduğuna göre, şehrin küçük bir bölümü üstüne büyük kumandanın adını konurmak, fethin mânasını ve değerini küçümsemek gibi bir şey olur. Arkadaşlarımızın teklifini genişleterek önümüzdeki on bir sene içinde İstanbul tarih içinde aldığı büyük manaya yakışacak tarzda imar etmeğe çalışmamızın daha doğru olacağı kanaatindeyiz.

Fakat İstanbul fethini kutulamanın bütün yükünü fakir İstanbul belediyesinin üstüne bırakamayız. Maarif Vekâletine şimdiden düşen bir çok vazifeler de vardır. İstanbul fethine ait vesikalarla dolu bir Fatih müzesi hazırlamak, büyük kumandanın hatıyatını doğru ve mufassal olarak bildiren bir eser hazırlamak, İstanbul fethinin dünya tarihine verdiği istikametleri gösteren eserler hazırlamak ve yabancı memleketlerde Fatih'e ve İstanbul fethine ait kitaplardan başlıcalarının tercümelerini hazırlamak Maarif Vekâletine ve İstanbul Üniversitesi'ne düşen vazifelerdir.

Halk Partisi ve Halk'evleri de şimdiden bu mevzudaki edebi neşriyatı teşvik için bir "Fatih mühafatı" ihdas edebilir. İstanbul fethine ait tarihi piyeslerin şimdiden hazırlanmağa başlaması ve 500 üncü yıldönümünde bunların Şehir Tiyatrosunda, Halk'evlerinde oynanması, hem büyük kumandanı tebail, hem de halkın vatanî terbiyesi bakımından güzel ve faydalı olur.

Devamı 2 nci sayfada

Harç tarifesi kanunun- da yapılacak değişiklik

Ankara, 30 (Telefonla) — Harç tarifesini kanunun bazı maddelerinin değiştirilmesi hakkındaki kanun projesi bugün Millet Meclisine sunulmuştur.

Bu kanunun 49 ve 52 inci maddelerinin son şekilleri şu olacaktır: "Madde 49 — Bir ceza devresinden fazla suçlulara taallük ediyor sa her bir suçludan mahkûm olduğu cezanın miktarına göre ayrı ayrı harç alınacaktır."

"Madde 52 — İlk tahkikat yapılmamış ve son tahkikatın ırası esnasında suçlu tarafından yeni delil ikame edilmemiş bulunması 50 nci maddede yazılı kararların yarısı alınacaktır."

Bir davada suçlular taaddüt ettiği takdirde bunların yalnız yeni delil ikame edenlerinden tam harç alınacaktır.

Kabahata taallük eden davalar dan da mülak surette yarı harç alınacaktır.

Bir inhisar memuru müdürünü öldürdü

Edremitte bütün şehri teessüre garkeden feci bir cinayet işlenmiş. Edremit inhisar şubesi müdürü Kemal Öze, dairesinde çalışırken, aynı dairenin satış memuru Salihaddin Turtan tarafından tabanca ile öldürülmüştür.

Bir ihtilâs mazmunu olan satış memuru, müdürün odasının kapısını birdenbire açmış ve yazı makinesinde meşgul olan müdür Kemal Öze'ye el tabanca ile ateş etmiştir.

Alman tebliği

Baştarafı 1 nci sayfa da danmı terketmeğe mecbur bırakılmışlardır.

Takriben 20 piyade, 7 süvari tümenle 14 zırhlı tugaydan mürekkep 6 ncı 9 uncu ve 57 ncı Sovyet orduları imha edilmiştir.

Esir sayısı 240.000 i bulmuştur. Düşmanın kayıpları çok kanlı ve ağırdır.

Muharebede ele geçirilen veya imha edilen harp malzemesi, 1249 tank, 2016 top, 558 uçak ve sayılamayacak derecede büyük miktarda başka malzemedir.

SIVASTOPOLA TAYYARE HÜCUMLARI

Berlin, 30 (A.A.) — Kuvvetli Alman hava savaş teşkilatı, Sivastopol kalesinin muharebe bakımından önemli askeri tesislerini memnuniyet verici neticelerle dün tekrar bombalamışlardır.

Alman savaş uçakları, Sivastopol deniz çevresinde bir Sovyet gemi kafilesine taarruz etmiş ve bir çok gemilere tam isabetler olduğunu görmüşlerdir.

Vişi, 30 (A. A.) — Doğu cephesinden gelen en son haberlere göre, Von Bock orduları Timoçenko kuvvetlerini sıkıştırmakta devam etmektedirler. Sarımsın olan Rus kuvvetleri Doneç nehri üzerinde kurtuluş noktası olarak bir köprü başı kalmıştır. Fakat bu köprü başı da şimdilik Alman kuvvetlerinin taahhüti altındadır.

Harkofin doğusunda Ruslar artık taarruz etmez bir hale gelmişlerdir.

Briansk cephesinde ise şiddetli muharebeler cereyan etmektedir. Berlin'den gelen bazı haberlere göre Almanlar bu kesimde birçok meskûn mahalleri işgal etmişlerdir.

Kırım'da Alman bomba uçakları Sivastopol gehrine akmışlar ve hasar kaydetmişlerdir.

Londra, 30 (A. A.) — Harkof cennubunda Izum Barvenkovo kesiminde şiddetli muharebeler cereyan etmektedir. Muharebe burada temerküz etmiştir.

Ruslar tank ve piyade hücumlarını püskürtmüşlerdir. Diğer kesimlerde mahallî faaliyet olmuştur.

Geceyarısı negredilen Sovyet tebliği Harkof cennubundaki çarpışmalar hakkında az malumat veriyorsa da Rus radyosu bir negriyatında Alman piyade ve tank kuvvetlerinin boş yere uğraştıklarını söylemektedir. Nehri geçmek için şiddetli hücumlar yapılmış fakat hepsi tardedilmiştir. Nehrin Doneç nehri olduğu tahmin edilmiştir.

Bir Rus gazetesine gelen bir habere göre, bu cephe de Alman hücumlarında bir gevşeklik sezilmektedir. Almanlar ele geçirdikleri mevzileri sağlamlaştırmakla meşguldürler.

Bir hücumda Almanlar 1400 ölü vermişlerdir. Harkof önünde mahallî faaliyet olmuş, Ruslar 21 Alman müdafaa mevzii ile bir köyü geri almışlardır.

Leningrad kesiminde mahallî faaliyet olmuştur.

Denizde ve ehavada Ruslar gence başarılar elde etmişlerdir. Barentz denizinde Rus deniz kuvvetleri 12.000 tonluluk bir taşıtı batırmışlardır. Bir balıkçı gemisi de hasara uğratılmıştır.

Çarşamba ve perşembe günleri

Parti grupunda

Hariciye Vekili

Memleketimizi ilgilendiren siyasi hadiseler hakkında izahat verdi

Ankara, 29 (A.A.) — C. H. P. meclis gurupu umumî heyeti bugün "29. 5.942", saat 11 de reis vekili Trabzon mebusu Hasan Saka'nın reisliğinde toplandı:

Celsenin açılmasını ve geçen toplantıya ait zabıt hılasasının okunmasını müteakib kürsüye gelen hariciye vekili Şükrü Saraçoğlu, son izahatındanberi geçen günlerin içinde memleketimizi ilgilendiren siyasi hadiseler hakkında beyanatta bulunmuş ve bu mevzulara temas eden sualiere cevap verdikten sonra izahatı umumî heyetçe tasvib olunarak saat 12.10 da toplantıya son verilmiştir.

Haziran içinde evlenecek kızlara Çocuk Esirgeme Kurumu Parasız gelinlik kumaş verecek

Ankara, 27 (A. A.) — Çocuk Esirgeme Kurumu umumî merkezinden bildirilmiştir:

Kurum umumî merkezi haziran içinde evlenecek ve gelinliğini te darık edemeyecek vaziyette olan kızlara parasız gelinlik ipeklili kumaş verecektir. Nikâh kâğıdı ile kuruma müracaat edilmesi kâfidir.

Heydrih'e

Hitlerin şahsi operatörü ameliyat yapı

Londra, 30 (A. A.) — İsviçre radyosuna göre, Heydrih'i Hitlerin şahsi operatörü ameliyat etmiştir. Vaziyet ağır görülmektedir.

Londra, 30 (A. A.) — Heydrih'e yapılan suikastten dolayı dün de 12 Çek idama mahkûm olmuştur. Bunlardan beşi kadımdır. Ve polise kaydolmayan kimselere yardım etmek suçundan yakalanmışlardır.

Dün, Haşa hükûmetine mensup yüksek şahsiyetlerden birkaç kişi de hapsedilmiştir.

Ayrıca Heydrih'in mütecavizleri yakalanmadığı takdirde kurşuna dizilmek üzere 200 tutak alınmıştır.

Libyada

Baştarafı 1 nci sayfa da Düşmanın esas hedefi, Tobruk'tur. Tobruk düşmanın cenahında bir dikedir. Bir Alman zabiti: "27 mayısta Tobruk'ta olacağız, demisti. Fakat düşmanın Tobruğa varması için İngiliz zırhlı kuvvetlerini imha etmesi lâzımdır. Tobruk fevkalâde tahkim edilmiştir. Bugün Tobruğun garnizonu cennubi Afrika kuvvetleri teşkil ediyorlar. Gazaladen sahile kadar İngiliz cephesi sarılmamıştır.

Hür Fransız kuvvetleri Biril-hakimdeki hatlarına taarruz eden 70 düşman tankından 35 ini tahirp etmişlerdir. Bu tanklar Arute İtalyan tümenine aittir.

Hava kuvvetlerimiz büyük bir faaliyet göstermişler, kuvvetleri mizi kuvvette desteklenmişlerdir. Boston tayyarelerinden murekkep birg rup, 700 tank, nakilye vasıtasından murekkep bir düşman koluna hücum etmiş, birçok taşıt yıkılmış veya devrilmiştir.

Daha garpta Timimi ve Murubada düşman hava meydanları, Mesinadaki araba vapuru iskelesi, Katanya tayyare meydana ve Avgustadaki tesisler bombalanmıştır.

Düşmanın hava faaliyeti az olmuş, İngiliz hava üstünlüğünü bozmağa teşebbüs etmemiştir. Her iki taraf kat'i muharebe için büyük yedek kuvvetler saklıyorlar.

Times'in harp muhabiri diyor ki: "Tank muharebesinin neticesi henüz belli değildir. Birçok hususat buna bağlıdır. Düşman mühim hiçbir şey başarmamıştır. Evvelden tahmin edilmemiş pek az hadise olmuştur.

Londra, 30 (A. A.) — Libyada Birilhakimde cereyan eden büyük tank muharebesine 250 tank iştirak etmiştir. Şimdi muharebe Akromoda cereyan etmektedir. Hür Fransız kuvvetleri, Birilhakime karşı yapılan düşman taarruzlarını püskürtürerek 35 İtalyan tankı tahirp etmiştir.

Beden Terbiyesi U. M. lüğü Maarif Vekâletine bağlandı

Ankara, 30 — Büyük Millet Meclisi dün saat 15 te toplanarak Beden terbiyesi umum müdürlüğü, P.T.T. umum müdürlüğü, inhisarlar ve devlet demiryolları umum müdürlüğü bütçe kanun lâihyalarını görüşerek kabul etmiş ve mülhak bölgele rin müzakerelerini bitirmiştir. Beden terbiyesi umum müdürlüğü bütçesi müzakere edileceği sırada İbrahim Dibilan bu umum müdürlüğün Maarif vekâletine devrine dair bir lâihya mevcut bulunduğundan bu lâihya kanunlaşmadan bütçenin müzakeresi.

"— Son günlerde İstanbul'da iki spor bayramında bulundum. Yüzümü zü ağartan yalnız mekteplilerdi. Bir çok beden terbiyesi kulüplerini de gerek Ankara'ya kadar gelen Trabzon ilse takımı muvaffakiyeti bunu gösterir. Mükellefler, gösterişten ibaret hareketleri bile bütün seyircileri güldürecek kadar muvaffakiyetsizlik yaptılar. Teşekküllerindenberi geçen zamana ve sarfedilen paralara nazaran umum müdürlüğün verimi çok az olmuştur. Spor hevesi yapan bir iştir. Umum müdürlük kendi çalışma vasıtaları ve unsurları olduğu halde spor kulüpleriyle sevgiye ve anlaşmaya müsait bir işbirliği yapmamıştır. Çekişmeler sürüp gitmiş. bundan yalnız spor zarar görmüştür. Futbol maçlarında arasında kavga çıkıyor diye umum müdürlük futbolu adeta düşman kesilmiştir."

Abidin Dayer şimdiye kadar programsız bir manzara arzeden beden terbiyesi işlerinin program altında yürütülmesini ve mütehasas sporculardan istifade edilmesini rica etti.

İbrahim Dibilan, umum müdürlüğün masraf götürülmeyecek yerlere bol bol sarfiyat yaptığını, meselâ kitap, mecmua, gazete aboneliği ve propaganda masrafları olarak bütçede 27850 lira gösterildiğini, spor malzemesi için de 214.142 lira tahsisat konmuş olduğunu, umum müdürlüğün bu parayı acaba nereye sarfettiğini, varidat meyanında 280.000 liralık bir rakamın geçen seneden bu seneye nakledildiğini kaydettikten sonra dedi ki:

"— Umum müdürlükte futbol aleyhinde müthiş bir cereyan vardır. Bu cereyanın neden neget ettiğini bir türlü anlayamıyorum. Umum müdür, lük bölgelere hiçbir suretle yardım etmezken bölgeleri yaşatan yegâne spor futbolken bu yüzden temin ettikleri gelirle diğer sporları yaşatmağa çalışırken futbol baltalamak diğer sporları da baltalamaktadır."

Admira takımının memleketimize yaptığı bu seyahat üçüncüdür. İlk olarak 1926 da ikinci olarak da 1937 de gelmiş ve 5 maç yapmıştır. Yarın Fenerbahçe ile karşılaşacaklardır.

Admira İstanbul'a çok kuvvetli bir kadro ile gelmiş ve bilhassa diğer kuvvetli Alman kulüplerinin en meşhur oyuncularla takviye edilmiştir. İlk maçını yarın saat 18 de Fenerbahçe stadında Fenerbahçe ile yapacaktır.

Admira takımının yarın Fenerbahçe ile yapacağı maç Kemal Halim, çarşamba günü Beşiktaş'a yapacağı maç Ahmet Adem, gelecek pazar Galatasaray'a oynayacağı oyunu da Şazi Tezcan idare edecektir.

Tebliğ

Admira Alman takımı maçları ter tip heyetinden:

Şehrimize üç maç yapmak üzere gelecek Admira Alman takımı aşağıda tesbit edildiği tarihlerde maçlarını yapacaktır.

Birinci maç 31 mayıs pazar günü saat 18 de Fenerbahçe stadında.

Admira - Fenerbahçe ile

Saat 16 da Galatasaray - Fenerbahçe B takımları (kupa maçı)

İkinci maç: 3 haziran çarşamba günü saat 18 de Beşiktaş Şeref stadında Admira - Beşiktaş ile

Üçüncü maç: 7 haziran pazar günü saat 18 de Beşiktaş Şeref stadında Admira - Galatasaray ile.

Biletler:

Galatasaray - Fenerbahçe - Beşiktaş kulüplerinde - İpek sinemasında

Tünelde Kalis Alman kitaphanesinde - Kadıköy merkez eczanesinde satılmaktadır.

Meksikanın harp ilanı kararı

Meksiko, 30 (A.A.) — Mebusan meclisi harp ilanı kararını tek muhalif rey olmaksızın tasvip etmiş ve bu kararı nihai rey için âyan meclisine tevdi etmiştir.

İstanbul Defterdarlığından:

Mükellefin adı, soyadı ve işi

Nikolaidis, Patris gazetesi

Nesim Paltı, Dikşik makinesi satışı

Moris Jofredi, Tülocar terzi

Bedri, Kahveci

Bedri, Kahveci

İzak İda, Berber

Likida Yevlef, Oyuncakçı

Hasıkiya oğ. Salamon Şapka tamir.

cişi

Hüseyn Balçoğlu, Kahveci

Ali Seyfi, Ekmek ve sebze

Hamiyet Dostal, Sabun imali.

Hamiyet Dostal, Sabun imali.

Burhan Bilginer, Tütün deposu

Mustafa oğlu Şevket, Hurdacı

Matrah

Kazanc

Buhran

Zam

Senes

938

Okçu Musa

No. 108

30

4,20

Danış han

No. 1/5

3,50

1,86

1,00

64

Okçumusa

No. 73

6,83

7,39

12,88

2,69

Galipdede

99

33,25

9,50

4,27

Taşhan No.

2

2,10

1,20

33

Yusufyan han

3,99

6,51

Yusufyan han

3,99

1,14

51

Aslan han

5,60

5,95

1,60

1,31

Anastas Seferiyadis, Maden ve ce

vahiri medeniye

Kulekapı, maliye tahakkuk şubesi mükelleflerinden yukarıda adı ve işi ve ticaretgah adresi yazılı şahs. lar terkî ticaretle yeni adreslerini bildirmemiş ve tebellüğe salâhiyetli kırsal göstermemiş ve yapılan araştırma. da da bulunamamış olduklarından hızarlarında gösterilen yıllara ait kazanc ve buhran vergilerini ve zamlarını havi ihbarnamelerin bizzat kendilerine tebliği mümkün olamamıştır.

Keyfiyet 3692 sayılı kanunun 10-11 inci maddelerine tevfi kanun tebliği yerine geçmek üzere ilân olunur.(6007)

Bu akşam

Baştarafı 1 nci sayfa da

Almanya için Fransa ile işbirliği yapmak bazı noktalardan İtalya ile yapılan ittifaktan daha ehemmiyetlidir. İtalya'da son Salzburg konuşmaları başladığı andan itibaren siddet ve hararetini kaybetmeyen bir Fransız düşmanlığı yeniden canlanmıştır. İtalya "Tunus, Korsika, Nis," hergün biraz daha yüksele seale iste meğe başlamıştır. İhtimal bunlar şark cephesinde meşgul olan Alman yanın sıkışık vaziyette bulunduğuna his sine kapılmaktan ileri gelmektedir.

Almanyanın kontrolü altında bulunan Paris radyosunun İtalyanın "Tunus, Korsika, Nis," taleplerini iyi telâkki etmemesi Fransız vatanının birliğinden bahsetmesi bu zannı kuvvetlen. direcek mahiyettedir. Afrıkada kaza. nılacak bir Alman zaferi İtalyayı müteffeklinin sözünü daha ilye dinlemeğe sevkeder. Çölede hareket mu vaffakiyetle neticelendiği takdirde Fransanın müteffeklerle olan münasabesi bir kere daha ayanlanmak vaziyetine girer. Fransanın İngiltereye ve Amerikaya karşı alacağı vaziyet Lavalın kudreti böyle bir hareket neticesinde daha ziyade mühür lehine döner. İhtimal bu hareketin neticesinde Tunus ve nihayet Dakar mühür emrine daha kolay alınabilir.

Bütün bunlar şark cephesinde harp eden Almanyanın vaziyetini takviye edecek esaslardır. Libya hareketini. biz büyük şark taarruzunun başla maktâ olduğuna delil sayabiliriz. Bir yandan 2400 kilometrelik bir şark cephesi, diğer yandan Norveçten Cebelüttrika kadar boş buralılamayacak Avrupanın garp sahilleri ve havas cephesi, bir de hergün içinde türlü türlü kaynaşmalar, katlieler, ci. nayetler yapılan işgal memleketleri ve ortak memleketler cephesi sadece esaslı Alman kuvvetleriyle tutulacaktır.

Bu kadar geniş sahalarla dağılmak vaziyetinde bulunan bir kuvvet için Afrika harbi büyük taarruzlar baş. larken bir nevi emniyet tedbiri almak manasını ifade eder.

SADRI ERTEM

Boğaziçi lisesi neşriyatından

Yüksek Ziraat Mühendisi, Muallim

M. HADI OGET'in

Kısa ve öz bitkilerin ve Anatomi fizyolojisi çıkmıştır. Vakıf Kitabevinde satılmaktadır.

Fenni Sünnetçi

NURİ EŞSİZ

Küçük cerrahî: Aşı enjeksiyonlar, pansuman ve hacamat yapar.

Adres: Akısaray Polis merkezi karşısında No. 1-2 Tel: 20937 den isteyiniz.

Dağıtma Ofisi Umum Müdürlüğünden:

Dağıtma ofisi merkez kadrosu için 100.260 lira ücretli memuriyetlere müsabaka ile memur alınacaktır.

Müracaat edeceklerin memurun kanunun 4 üncü maddesiyle tayin olunan vasıfları haiz olmaları şarttır.

Yüksek İktisat ve ticaret tahsilini bitirmiş olanlarla ticaret iliseleri mezunları, resmî ve hususî iktisat, ticaret, maliye ve sanayi müesseselerinde vazife görmüş olanlar ehliyetlerine göre terchen alınrlar. Bu gibilere 3656 ve 3659 numaralı kanun hükümlerine göre ve millî korunma kanunun 6 ncı maddesiyle tasrih olunan müktesep hakları mahfuz olarak tayin olunurlar. Müracaatlar Ankara dağıtma ofisi umum müdürlüğüne ve tasrıda vilâyet işare müdürlüklerine yapılmaktadır.

Müsabaka ve imtahan günleri ve şartları ayrıca ilân edilecektir.

(3773.5900)

iki Roman 30 kuruş

Fiyatları 70 kuruş olan:

1 — Bir Kafkas romanı

2 — Kafes Arkası

Adli bir roman, bu ilânla Vakıf kitabevine müracaat edenlere yalnız 30 kuruşa verilecektir.

Her ikisi en güzel birer ağı ve macera romanı olan bu eserleri almakta acele ediniz.

113 Alman uçağı tahirp edilmiştir. Perşembe günü Ruslar 21 uçak kaybetmişlerdir.

Moskova, 30 (A. A.) — Kızıl Yıldız gazetesine gönderilen ve dün akşam Moskova radyosu tarafından yayılan bir tel haberinde Sivastopoldaki uçak savar topları nın son dört gün içinde 15 akmet düşman uçağı düşürdükleri bildirilmiştir.

Almanlar, aynı zamanda 10 — 20 bomba uçağı kullanmak suretiyle Sivastopol şehir ve imannına sürekli akınlar yapmağa teşebbüs etmişlerdir. Sovyet uçak savar topları ile avcıları düşman püskürtmüşlerdir. Yalnız tek tük bazı uçaklar şehir üzeri ne kadar gelebilmişlerdir.

Mahkeme Salonlarında

Kumkapı cinayetinin muhakemesi

"Perihanım, Perihanım, canını verdin de, namusunu vermedin. Alın tertemiz gelin oldun!"

— Perihan! kızım, bana sabrımı gönder! Sen çok sabırlıydım, her zaman bana metanet verirdin? Neredesin, şimdi? Al, beni de yanına al. Ah, yavrucağım, canını verdin de, namusunu vermedin!

Adliye doktorunun hemen dibinde ki açık pencerede oturmuş, gözleri kapalı olduğu halde, ellerini göğe uzatarak bağırdı. Etrafına çoğu kadın olmak üzere bir hayli kalabalık toplanmıştı. Hepsinin de gözleri yaşlıydı. Fakat kıızı için göğsünü döven kadının gözlerinden bir damla yaş akıyordu. Onun gözyaşı hazine, al çoktan kurumuştur.

Kendi yaşında bir kadın sol kolumu sımsıkı tutuyordu. Ne olur olmaz diye, tertemiz bir yüzü, bembeyaz saçları vardı. Mütemadiyen:

— Fatma hanım, Fatma hanım, kendine gel kardeşim, diye söyleniyor, çoktan tükenen kolonyası şişesini kadının alınına döker gibi sallıyordu. Fatma hanım, nihayet, inliye, of-laya, sustu, gözlerini açarak etrafını dakiklere manasız gözlerle baktı. Sonra alelacele çantasını açarak içinden bir sürü resim çıkardı.

— Ah yavrum, Perihanım, Ben seni nasıl büyüttüm. Bugünleri mi görecekim, yavrucağım, diye tekrar yaş gözleriyle ağlayarak resimleri öpmeye ve etrafındakilere uzatmağa başladı.

— Vah, vah vah! Yavrucağım pek de güzelsin.

— Allah bugünleri hiçbir ana, babaya göstermesin.

— Aman kardeş bu kadın deli olacak böyle.

— Zavallı fazla da yaşamıyacak galiba vah, vah, vah...

Ve öldürüldüğü anlaşılan kızın resimleri elden ele doluyordu. Kadın bu hâlde fazla tahammül edemedi. Başını yana kaydırarak bayıldı ve kadının telâhî bağırmaları, ağlamaları, etrafında adliye doktorunun odasına sokuldu.

Birinci ağıroza mahkemesinin merdivenlerinin tam karşısında ise, ikinci bir kalabalık vardı. Burada ağlamak, sızlamak yoktu, fakat derin ve manalı bir sükût hüküm sürüyor, herkes gözlerini birbirini arkasına sıgara yakan ve gözleri yerde dalgın düşünen mevkufa dikmiş bulunuyor.

Katil, evet Perihan adındaki genç kızın katili buydu. Uzun boylu, geniş omuzlu, yakışıklı bir delikanlı. Arada bir gözlerini kaldırıyor, kendisini görmeğe gelen arkadaşlarına bakıyordu. Dudaklarında daimi, müstahzi bir tebessümün izleri hüküm sürüyordu.

Yanında, kız kardeşi olduğu anlaşılan bir genç kadın, bir de ihtiyarca kadın bulunuyordu. Fakat hiç kimse ilgilendiği müthiş cinayetten kendisine bahsedemiyordu. Sadece içler çekiliyor, başlar ild yana sallanıyordu.

Nihayet, birinci ağır ceza mahkemesinin uzun boylu sevimli mübaşiri merdivenin üstünden seslendi:

— Sadık! Koridordaki kalabalık, Sadıktan evvel davranarak mahkemeye koştu. Sadık, süngülü jandarmanın önünde olarak suçlu yerine sokuldu. Yerine oturtuldu.

Biraz sonra, cinayet kurbanı genç kızın, döğüne döğüne ağlayan annesi ile kocası içeriye girdiler. Fakat kadını iki adım yürüyüp de, Sadıkı görünce, başı döndü. Gözleri karardı ve ellerini havaya kaldırarak:

— Allah! diye yere yıkılır gibi oldu. Kocasını ve mübaşir kendisini doğultular. Bu vaziyet karşısında kadın:

— Kocası varsa, kendisine lüzum yok. Zaten hasta. Dışarı çıksın! dedi.

Sadık bu halleri hiç görmüyormuş gibi, sessiz sadasız oturuyor, dudaklarını kemiriyordu.

— Kalk bakayım ayağa. Adm ne?

— Sadık.

— Soyadın?

— Aş!

— Ne iş yaparsın.

— Mücellit.

— Sabıkan var mı?

— Evet.

— Neden?

— Yaralamaktan.

— Kimi yaraladın.

Sadıkın başı gene önüne düştü:

— Birisini.

— Anladık, kimi?

— Bilmiyorum.

— Perihanı yaralamışsın. Neye söylemiyorsun?

— Bilmiyorum.

— Pekli otur yerine de, şimdi oku.

nacak kararnameyi dinle!

Anlaşıldığına göre, Sadık, bir buçuk sene kadar evvel, Perihanı yaralamış, mahkûm da olmuştu.

Mahkeme azalarından Nefti sakın ve tok sesle kararnameyi okuyordu:

— Suçu, bir buçuk sene kadar evvel, Kumkapıda oturan Abdullah kıızı Perihan ile nişanlımış, fakat bilâhıra kendisini yaraladığından ve daha bazı ailevi sebeplerden dolayı ayrılmıştır. Sadık, bundan sonra gittiği Anadoludan dönmüş ve vaka akşamı Perihanın evine giderek, odalarına girmiş, bir sandığın üzerine oturarak annesini:

— Fatma hanım, ben gene gidiyorum! demistir.

Fatma hanım:

— Güle güle eviâdım. Bir dahaki dönuşünde Allah kerimdir! demistir. Bundan sonra Sadık, Perihana dönmüş: aynı sualı tekrarlarmıştı. Perihan:

— Eee, demistir, sana yüz bin defa söyleyecek değildim ya: Hele bir defa dön. — Ve annesi gibi de tekrarlarmıştı — Allah kerimdir.

Bu menfi cevaplar üzerine Sadık, ayağa fırlamış ve yanındaki başıgını çekerek Perihanı bir çok yerlerinden vurmıştır. Bilhassa genç kızın karaciğerini kesen darbe ölümlüne sebep olmuştur. Sadık, müteakiben annesi Fatmanın üzerine atılmış, birkaç bıçak darbesi onu da 70 gün hasta yatacak derecede yaralamıştır. Bir müddet kaçıktan sonra gidip karakola teslim olan katil suçunu tamamen itiraf ve ıkrar etmiştir. Suçu subut derecesinde görül. düğünden, ceza kanununun 448, 49, 457 ve 456 ncı maddelerine göre tecziyesi, sabıkasının da nazarı itibara alınması gerekir.

— Kalk, ayağa! Kararnameyi dinledin, anlat bakalım.

Sadıkın alınmda boncuk, boncuk terler birikmişti. Herhalde kararname okudukça hâdiseyi yeniden yansıtar gibi olmuştu.

— Ben hastayım, muayenemi istiyorum. Acizim, kendime hâkim değilim.

— Ne hastasımsın?

— ...

— Söylesene, ne hastasımsın?

— Sinir hastasıyım ben. Esasen babam da Bakırköydeki timarhanede ölmüş... Sorabilirsiniz. Ben muayenemi istiyorum.

— Pekâlâ, otur. Sen kalk baka. İm, Abdullah Aktepe. Sen Perihanın

babasımsın, öyle mi?

— Evet.

— Davacı mısın?

— Evet.

— Arzuhalinde yazdıklarımı tekrarlarmı musun?

— Evet.

— Sen bin lira da ölüm tazminatı istiyorsun.

— Evet.

Bunun üzerine reis, katilin muayene isteği hakkındaki talebine ne diyeceğini müddeumumiden sordu. Müddeumumi:

— Sadıkta hastalığına dair bir şey göremiyoruz, dedi. Müdafaasına mani herhangi bir hâl yok. Bu istekte samimî değildir. Hem, evvelce, sorgu hâkimliğinde her şey bülbul gibi söylemiş, talebinin reddini ve

Aceleliliği henüz olgunlaşmamış bir meyve yemeğe benzetenler aldanmamışlardır. Biri nasıl iç bozarsa diğeri de iç bozar. Çünkü ani hareketlerde akıldan ziyade şüursuzluğun rolü vardır. Şüursuz

Bit Dakika Başbaşa

Anî hareketlerden çekininiz!

luğun doğru ve sağlam bir iş başarması na imkân yoktur.

Hareketlerinizde anî atılmalardan çekininiz. Her harekete geçişinizden önce aklınızın biran olsun mevzu üzerinde durması sizi doğru yola götürmeye yeter.

1914 den 1918 e kadar İngilizlere, Danimarka, Almanya ve Flandre kıyıları arasında sıkışık kalmış olan daracık Şimal denizi en faal deniz hareketlerine sahne olmuştur. Evvelâ Amiral Cellikon, sonra da Amiral Betinin kumandası altında hareket eden İngiliz filosu ile Amiral Engenohl ve Amiral Seer kumandasındaki

Alman filosu; tam 52 ay 240,000 kilometre kare genişliğinde olan bu denizde birbirini gözetleyerek uzaktan yekdiğerine meydan okundu; büyük harp gemilerinin hiç birisi bu sahadan ayrılmadı. Bu müddet içerisinde Şimal denizinde başlıca iki deniz muharebesi oldu: 1914 de Dogerbank ve 1916 da Jutland harpleri; bu iki harpte de İngilizler zaferin ellerinden kaçtığını acı acı hissettiler. Şimal denizinin nehirlerden ve ırmaklardan kumlarla bulanan az derin sularında yalnız denizaltıları öldürücü zararlarını yapabili. Norveç, Danimarka, Holanda ve İngiltere arasındaki nakliyat buna rağmen çok faal kaldı. İngiliz ticaret gemileri için Alman denizaltılarının Şimal denizinde sebep olduğu korku; bu denizaltılarının Manşta yahut Akdenizde verdiği korkudan daha fazla değildi. Uçaklar o tarihte henüz deniz nak-

liyatı için bir tehlike olabilecek hale gelebilmişti.

Bu harbin ilk ayları ilerisinde Şimal denizinin yine eski ehemmiyetini alacağı sanıldı, 1940 mayısna kadar Almanların müttetikler aleyhine yapabilecekleri deniz ve hava hareketi yine Şimal denizine inhisar etti. Fakat bir hazırandan itibaren vaziyet tamamiyle değişti. Denizaltıları, bombardman ve torpil uçakları, hattâ büyük harp gemileri Atlantik kıyılarında Almanların eline geçen deniz üslerinden hareket etti, ve engin denizlerdeki ticaret yollarında İngiliz nakliyelerinin karışına çıktı.

O günden itibaren Şimal denizinin ehemmiyeti az oldu. Bu deniz artık yalnız uçaklar ve hücum botları için hareket alanıdır.

Hücum botları bu harpte icad edilmiş yeni bir silâh değildir. Bu botları 1917 ve 18 yıllarında İtalyanlar Adriyatik denizinde ve İngilizler Flandre kıyılarında kullanmışlar. Hattâ 10 haziran 1918 de mini mini hücum botları Avusturyanın Sen İstevan dritnotuna hücum ederek batırmışlardı. Bu gün büyük harp gemilerinin sayısı 25 sene evvelkine nazaran daha azdır; botlar böyle güzel hücum fırsatlarına çok nadir rastgeliyor.

sorgusunun yapılmasını isterim. Eğer, muayene edilmek istiyorsa bilâhıra gönderilebilir.

Müddeumumimin mütealeası üzerine mahkeme heyeti kısa bir müzakereden sonra, Sadıkın, aktif vaziyetin de bozukluk olup olmadığının tesbiti için kendisinin adliye doktoruna gönderilmesini, eğer bir bozukluk görülürse Tribiadi müşahedesine gönderilmesini karar verdi.

Kararı müteakip Sadık dışarı çıkarılarak, Perihanın annesi Fatma genesini kendisini gördü ve tekrar kendinden geçerek ağlamağa başladı.

Sadık jandarma ile koridorda uzaklaşırken, kadın da arkasından:

— Perihan, kızım, namusunla gelin oldun! Beni de yanına al! diye bağırdı.

ADLİYE MUHABİRİ

DENİZ

Hücum Botları

Fakat bugün de hücum botlarının mevkii büyüktür, iki muharip tarafın resmi tebliğleri sık sık bu botların toplu veya yalnız başına yol alan ticaret gemilerine saldırdığını bildiriyor. Yol uğraşı olan kıyılarda geceleyin İngiliz veya Alman botları nöbet bekliyor, mevduyetlerini düşmana haber verecek bir köpük veya bir çizgi bırakmamak için yollarını kesiyorlar. Fakat ufuk üzerinde ticaret gemilerinin belli belirsiz hayalini görür görmez hemen saldırıyor, torpillerini atıyor, sonra gemilere kimin hücum ettiğini farkettilerinceye kadar kısa bir zaman içerisinde bütün hızlarıyla kaçıyorlar.

Hücum botu, cür'et ve sürpriz silâhıdır. Manşta, Şimal denizinde pek mükemmel çalışıyorlar ve hattâ ekseriya daha büyük bir hedef olan denizaltılardan daha iyi iş görüyorlar.

Hızları ve küçüklükleri kolay kaçırmaları imkân veriyor. Tayyarenin bombasından ve mitralyözünden de korkmuyorlar, hakikaten de 20-30 metre uzunluğunda saatte 40 mil sür'atle hareket eden bir cismi vurmak değme nişancının kârı değildir.

Bu yazda görünen fotoğraflar son sistem hücum botlarıdır. Bunlar pek de küçük sayılmaz. Ekserisi 25-40 ton arasındadır. Hattâ Alman bahriyesinde 80-90 tonluk botlar vardır. Bunlar ekseriya ahşap gemilerdir.

Tayyare motorlerinin son 25 senelik tekâmülü sayesinde ki bu botlar yapılabilmıştır. 3000-4000 beygir kuvvetinde mini mini üç mo-

TARİH KIRPINTILARI:

Püskül Tarayıcılar

Kırmızı çuhadan yapılan fes, İkinci Mahmut tarafından, evvelâ asker ve memurlar için resmi bir serpuş olarak kabulünden asırlarca evvel, Türkiye'de, Cezayir gemicileri tarafından giyilirdi. Bütün Adalardan ve Akdeniz sahillerinin balıkçı ve gemicileri de Cezayir gemici ve korsanlarını taklit ederek fes giyerlerdi.

İkinci Mahmudun resmi serpuş olarak kabul ettiği fesin etrafında, çeşevre bükülmüş tel iplikten bir püskül vardı. Daha sonraları bu püskül, top püskül haline konularak fesin yalnız arkasından sarkıtıldı. Bükülmüş ipek püsküller, rüzgardan, yağmurdan, yahut ihmalikâr boyacıları gibi püskül tarayıcıları dolayınca, bunların ekserisi çocuk, çocukları da çoğu Yahudi idi, Bugün işitilen: "Boyayalım!" sesleri gibi sokaklarda "püsküller tarayalım!" diye yükselen çocuk sesleri işiti-

lirdi. Bu ipek püsküller, halkın başma âdeti bir püsküllü belâ olmuştur. Bilhassa askerler çok sıkıntı çekiyordu. Nihayet yeni bir püskül nizamı yapıldı. Örme püsküller çıktı; örme püsküllerle beraber de püskül tarayıcılar tarihe karıştı.

tör olmasaydı bu tekneler yapılamazdı. Netekim 1918 deki botlar ancak 25-30 millik bir sür'ate malik iken 1942 botları 20 saat 32 veya 40 mil üzerinde hareket edebilir.

Bu gemilerin silâhları 2 yahut 4 torpille birkaç denizaltı bombası ve 25 m/m. çapında birkaç uçaksavar topudur.

Hücum botları çok eskidir. 1875

te Amiral Burjuva 100 tonluk bir botun planlarını yapmıştı. 1885 de Amiral Op, ilk subay ve 11 tayfannı kullandığı küçük bir torpido inşa etti. Fakat bunların hiçbirisi bu gemilerinin ileride çok korkunç bir silâha örnek olacağını düşünmemişti.

Bay ve Bayanlara

Müjde

Bu tasarruf devrinde eskidi, boyası soldu, renginin modası geçti diye kıymetli

EL ÇANTALARINIZI

Bir köşeye atıp terketmeyiniz. Atelyemiz istediğiniz renkte elbiselerinizi uygun olarak eski ÇANTALARINIZI fenni suretle boyar ve yepyeni yapar. Ayrıca her türlü tamir ve ısmarlama çanta yapar. Tuvaletinizin rengine uyur en alâsabit tırnak cilâlarıncı ancak atelyemizde temin edebilirsiniz.

Karaköy Mumhane caddesi Hasanpaşa han No. 2, 3 MODA BOYAEVİ

Mukaddes Uçurum

-45- Yazan İSKENDER F SERTELLİ

Neclânın yüzü güldü:

— Artık siz ve biz çeklinde konuşmasak, Sen ve ben diye birbirimize hitap etmek fena olmaz. Ben biraz çabuk samimî olurum da. Kusura bakmayım eğer size lâf arasında sen diye hitap edersem.

— Teşekkür ederim, Neclâcığım. Ben de aynı şeyleri düşünüyorum, fakat söylemeye cesaret edemiyordum. Sen ne kadar iyi yürekli bir kızsın vallahi. Eşin bulunmaz yeryüzünde!

Neclâ tatlı manalı bir tebessümle mukabele etti.

Yemek yiyorlardı. Radyodan herhangi bir okuyucu bayanın şarkısından şu sözler ikisi. alın de kulâğın açsetti:

Gülün, eğlenin çocuklar.. Gülmek yararır size! Tanrıdan neşe, saadet Dilerim hepimize! Ekrem:

— Haydi gülelim, Neclâcığım! dedi. — Bak radyodaki okuyucu bayan

bile bize gülmek yaradığını söylüyor. Neclâ güldü:

— Sade bu kadar mı? Tanrıdan bizim hayatımıza - neşe, saadet de dilliyor.

— Vallahi bunu ben bir falihayır sayarım. İzdivacımız muhakkak ki çok uğurlu neticeler verecek. Tesadüfün simidi kulâğın kötü güfteli bir şarkı erişseydi, doğrusu canım sıkılacaktı.

Bira kadehlerini tekrar doldurdular: — Haydi içelim, güzelim.

Neclâ fazla içki kıldırmadığı hâlde bu teklifi reddedemedi.. kadehlerini birbirine dokundurup içtiler. Neclânın başı hafifçe dönüyordu. Ekrem hâlâ içmek niyetindeydi.

— Düşünmüz çok uzamasa, Neclâcığım.. çabuk bitirsek şu işi ne iyi olacaktı.

— Bu, sizin allentizin elindedir. Bizim için uzıyacak bir sebep yoktur. Annem hastalıklı bir kadın. Onun, bizim saadetimizi görmek için ne ka-

dar acele ettiğini, sabırsızlık gösterdiğini sen gözünle gördün.

— Evet.. evet.. bu, bizim elimizde. Bu hafta içinde annem adaya gelecektir ve sizi ziyaret edecek. Bu hafta içinde her eksikliğimizi tamamlar ve kâğıtlarımızı hemen askıya astırırız.

— Çok iyi olur. Eğer annen beni beğenirse..

— Annem âdet yerini bulsun diye gelecektir. Bir aksilik veya engel çıkarmak için değil. Hem ben seni beğen, diktikten sonra, annem de bu işin derhal bitmesini ister.

— Annen Sedat Beylerle tanışır mı?

— Bir kere geçen sene Vedat falan hep birlikte Adaya geldik. Biz zaman saraylı hanımla tanışmıştık. Bir defa da İstanbulda görüşmüşler. İşte bakıdın. Eski, derin bir dostlukları yok.

— İş bozmağ için bu da kâfidir. Eğer bize gelmeden veya bizden sonra onlara da uğrarlarsa, o zaman bu işe fesad karışması ihtimalini düşünmek hiç de mânâsız olmaz.

— Sen merak etme canım.. Ben anneme sıkı sıkı tenbih eder ve onların da evlenmek isteyen bir kızları

olduğunu hatırlatırım. Hem sen bu kadar uzak ihtimalleri düşünerek zihnini boş yere yorma! Senin üzüldüğünü görmek istemem.

Neclâ endişeli bir bakışla başını denize çevirdi. Birdenbire serin bir rüzgâr esti.. Neclâ ırperdi.

— Serinlik çıkıyor.

— Evet. Hava poyraza çevirdi. Üşüdünse kalkalım.

— Fena olmaz.

Artık hesap görüp kalktılar.

Nizam yolunda yavaş yavaş yürüyorlar. Neclâ, o hafta içinde gelecek olan Ekrem'in annesini düşünüyor.

— Saraylı hanımla tanıştıyormuş. Ya geldiği zaman onların tesiri altında kalırsa.

Bu şüpheler Neclânın zihnini kurcalıyordu. Maamafih eve gidinceye kadar Ekrem bu meseleden bahsetmedi. Kapıyı yavaşça açtılar. Komşunun bahçesinde kimseler yoktu. Fakat, Şahkannın odasındaki balkonda bir gölge doluyordu.

Neclâ:

Şahika uyumamış, dedi. Bizim bir, birlikte geldiğimizi gördü.

Ekrem cevap vermedi. İçeriye girdiler. Neclânın başı dönüyordu. Eve gelir gelmez annesinin odasına başını uzattı:

— Uzan mıydın anne?

— Seni bekledim yavrum.. geciktiğini görünce uykuym kaçtı. Nere deydin?

— İskele başında Ekrem Beyle beraber yemek yedik..

— Yalnız mı geldin?

— Hayır. O vapuru kaçırdı. Birlikte geldik.

— Oh.. oh.. çok memnun oldum bu sürprize. kendisine temiz bir yatağ yap.. pijama ver, yatağ çarşafına dikkat et, kızım! Her şey tertemiz olsun.

— Merak etme anneciğim! Kızınız bunları düşünür ve yapar.

Ekrem bu kısa konuşmayı duydu: — Ne temiz yürekli annen var, Neclâ! Baylıyorum bu kadının iyiliğini.

Neclâ misafir odasına bir yatağ serdi..

Annemin dediği gibi tertemiz çarşaf örttü.

Ekrem odasına girdi, soyundu.

(Devamı var)

Filipinlerin Reisi

Son Eksölsans Don Manüel Lui Kezan
35 sene ihtilâlcî yaşıyan buzat, mevkis ahibi
olunca, sefih, kumarbaz bir diktatör oldu
Bir gün, pokerde kazandığı bir yatı, diğer bir gün

Harp devam eder, zaferler, in-
hizamlar uzayıp giderken ne
coğrafya sayfa ları çevrilmiyor,
eski tarih yapıtlarına ne ka-
dar yenileri ilâve edilmiyor! Her
hâdisede, o acı harp çehni ol-
masa, insan, bin bir renkli birer
"binbir gece" hikâyesi okuduğu-
na zahip olacak: Milletler, şah-
siyetler, ahlâklar, bu, ne kadar
tatlı, acı, Ciddi, gülünç, hayale
de, hakikate de benzeyen şeyler!
Her gün, gazete sayfalarında,
bir kaçını seyrettiğimiz bu tab-
loların bir tanesi de, işte şu Fi-
lipinler reisi, başında bir de
"Son Eksölsans" ünvanı bulunan,
uzun İspanyol isimli: Don Ma-
nüel Lui Antonio Kezanı Milo-
nadır.

Bu adamcağız, vaktiyle, temiz
bir hisle ayaklanmış, İspanyol
ları memleketinden çıkarmak
için, senelerce, dağlarda, çöl-
lerde asi yaşamış, sonra da Ameri-
ka işgalini hazmedememiş, o-
nunla da mücadelede devam et-
miş; fakat bir koltuğa kurulun-
ca, millî vazifesini unuttu, bir
diktatör hayatı sürerek "vur
patlam, çal oynasın!", deyip
durmış.

Diyeceksiniz ki, o, bir İspan-
yol olduğu halde, İspanyol id-
aresine karşı neden isyan etmiş?
Yerinde bir sual. Fakat Don
Kezan, tam bir İspanyol değil-
dir, mezeldir. Kanında, ancak
uzun bir silsile edattan geçen
bir damla İspanyolluk vardır.
Adetçe, ahlâkça, Anane ve
hisce yerli olduğu için, İspanyol
idaresine düşmüştür.

Sonra, Filipin kıyamcılarını,
Amerikadan yardım dilemişler-
dir. Bu yüzden Birleşik devlet-
ler Amerikasıyla İspanya ara-
sına 1896 senesinde harp çık-
mıştır. İspanyollar mağlup olun-
ca, Amerika onun mirası üzeri-
ne oturmuştur. Bu, 1898 tari-
hindedir.

Filipin toplu adalarını idare
eden Amerikalı, bugünkü Ameri-
ka generali Duğlas Mak Ar-
tır'ın babası Mak Artır'dır.
Garip değil mi? Kezan, vaktiyle
babasına asi bulunduğu adamdan
bugün, mevkilini korumasını bek-
lemiştir. Hattâ, general orada
harp ederken, o, daha harbin ilk
günü, üç kızı ve karısı'yla be-
raber Ruzveltin kendisine hediye
ettiği Krizler markalı otomobi-
le atlamış ve arkasına taktığı
bir kamyonu da kıymetli eşyası-
nı atmış, malvâtiyle beraber so-
luğu Lüsön adasının uca bir
koyununda almıştır.

Burada, kendisine vaadedilen
Amerika harp gemisini aramış,
Bulamayınca, yine Amerikalılar-
ın verdikleri küçük bir vapura
atlamış, Korrajidor'a, oradan da
Avustralyaya geçmiş. Şimdi,
kimbilir nerededir?
Koca eski ihtilâlcî! Şimdi, va-
tan kaçağı. Mevki hırsı, salta-
nat safası, insanı ne kadar al-
tırıyor! Eskiden, memleket
başları, harp yerinde ölmeği ca-
na minnet bilirdiler, şimdi, bol
bol palavra atıyorlar, sonra da,
zoru görünce, "can tatlıdır." di-
yerek kaçıyorlar.

**KEZAN, HATİP, CERBEZELİ
BİR ADAMDIR**

Don Manüel Kezan, yerli Ta-
galâğ dilini, İspanyolca'yı çok
iyi biliyordu. Amerikanın Fili-
pinleri işgalinden on seneye ka-
dar, inad etti, İngilizce öğren-
medi. Otuz yaşındaydı, birenbi-
re inatından vazgeçti. Üç ayda
İngilizceyi öğrendi. Artık, üç li-
sanda da ateşli nutuklar verebi-
liyordu.

Hatiplik, politikaya götüren
yoldur, değil mi? İşte, Kezan da,
ihtilâlciliği bıraktı, bu yoldan
koltuğa doğru ilerledi.

Amerikalılar, Lüsön adasın-
da, tam bir Amerikan şehri ol-
mak üzere, Manillayı yaratmış-
lardı. Burada, semaya ser çeken
binalar, parklar, sinemalar var-
dı. Hepsi de sık, şahâneydi. Hr-
le bir "vali sarayı" vardı ki, A-
merika cümhurreisinin "Beyaz
sarayından" daha muhteşimdi.

**İhtilâlcî, asi Kezan, eski ka-
naatlerinden vazgeçti, "anlaşma
meclisi, ne âza seçildi. Cerbeze-
liydi, çabucak siyasete ilk safa
geçti. Evvelâ, bir nezaret müs-**

biric'de kaybetti

teşarlığı aldı, ondan sonra da,
yükseldiğe yükseldi, Filipinlere
reis oldu.

Filipinlerde, Amerikayı tem-
sil eden bir "yüksek komiser,
vardı: "Menüt. Fakat memleket
idaresine, ancak Amerika men-
featine temas ettiği zaman mü-
dahale ediyordu. Bu vaziyet,
diktatörlük ediyor, içki, kumar
gidiyordu; çünkü istediği gibi
diktatörlük ediyor, içki, kumar
kadın âlemleri içinde zevk ve sa-
fa sürüyordu.

Manillâda, herkes zevkindeydi,
reisin saltanatını alkışlıyordu.
Zaten, Kezan, Amerikanvari bir
matbuat tesis etmişti. Onlara,
her gün, kendisini methüsena etti-
riyordu. Ötede, 7.083 adanın
çoğunda, halk, kabile hayatı, ip-
tidallik içinde yaşıyordu. Bir
"Filipinler reisi" bulunduğundan
haberdar bile değillerdi.

1933 senesinde, Amerika meclis-
leri bir karar kabul etmişlerdi:
Filipinler, Amerikaya pahalıya
mal oluyor. Onlara istiklâl veri-
lecek, beyhude masraflardan
kurtulacaklardı. Yalnız bir şart-
la: Bu istiklâl, Filipinlerde, 12
senelik bir müddet içinde, yerli
idare sağladığı zaman tahak-
kuk edecek.

Bu karar verildiği zaman, Ke-
zan, sevineceği yerde kederlendi.
Amerikalıların Filipinlerden ay-
rılmasını teessüfle karşıladı.

Eh, ne de olsa, bir gün, bu istiklâl
tahakkuk edecek olduktan
sonra, o da, bir plan yaptı: 500
bin kişilik muntazam, mükem-
mel bir ordu vücûda getirecekti.
İstiklâl, devlet reisiği, diktatör-
lük, ne tatlı hayallerdi!

**SEREF DAVASI VE
CIGARA HİKÂYESİ**

Kezan'ın şimdiki vaziyetinde,
yalnız bir derdi vardı, Amerika
yüksek komiseriyle baş mevkil
paylaşmıyordu. O, "ben millî
reisim. Merasimde öne geçmek
benim hakkımdır.", diye kûrul-

dukça, Menüt, sinsi sinsi gülü-
yor, kapalı sözlerle, Birleşik dev-
letler Amerikasını temsil ettiği
için, şeref hakkı kendisinde bu-
lunduğunu anlatıyordu.

Bilhassa, verilen ziyafetlerde
bu dava çok yer alıyor, ziyafet
verenleri hükûl mevkide bırakı-
yordu. Hattâ, bu yüzden hâdi-
seler bile çıkıyordu.

Şeref davası, iki sene sürdü.
Bir gün, yüksek komiser, tere-
düdü giderecek bir harekette bu-
lundu: Manillâdaki ecnebi kon-
soloslara, hükûmetle değil
kendisiyle muhabere etmek mec-
buriyetinde bulunduklarını bil-
dirdi. Konsoloslar, bidayette ne
yapacaklarını şaşırıldılar, ama
sonra çare buldular: Pek mühim
şeyler hakkında yüksek komiser
le muhabereye, diğer işler için
de hükûmetle telefonla anlaşma-
ya başladılar. Kezan, vaziyeti
yine kurtarmıştı.

Kezan, Amerikaya isteniyordu
O, bundan kaçınıyordu. Şeref
davası, hâd bir şekil alınca, so-
yahata karar verdi. Amerikaya
gidecek, Ruzvelt'le görüşecek,
dönüşte, şeref mevkilini de be-
berinde getirecekti.

Amerikada, yalnız Ruzvelt'ten
değil, nazırlardan da, ümit ettiği
istikbali bulamadı. Bu suretle
Amerikalılar nazarındaki mevkil-
ini alamadı.

Manillâdaki muhteşem riyaset
sarayında bir âdet yerleşmişti.
Ağzına cigarasını götürün her
mafevka, yanında bulunan madu-
nu kibrit çakardı. Hele Kezan,
tabakasına davranır davranmaz,
en aşağı yarım düzine adam a-
yağa fırlar, kibrit çakarak ci-
garasını yakmağa can atarlardı.

Kezan, cigarasını ateşlemeye
kocanlara bayılır, Hattâ, A-
merikayagideceği zaman, en mü-
taz zabıtlarından bir kaçını da
götürmeye karar vermişti. Bir
gün, bir ziyafet verdi ve ordu-
sunun en seçme zabıtlarını yeme-
meğe davet etti. Maksadı, ci-
garasını yakmakta, en çok atık ve

KAHVE ve ÇAY TÜCCAR ve BAYİLERİLE ÇAYHANE SAHİPLERİNE

1.6.942 tarihinden itibaren mer'iyete giren 4223 numaralı kahve ve çay kanu-
nunun aşağıda yazılı muvakkat birinci ve beşinci maddelerinde:

Muvakkat madde: 1 — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte, bu
maddelerin ticaretile iştiğal edenlerle, ticaret maksadiyle bu madde-
leri bulunduranlar veya imâlâtında iptidai madde olarak kullananlar
ve kahvehane, gazino, lokanta, otel gibi pişirilmiş kahve ve çay satan-
lar, memleket dahilinde ellerinde bulunan veya sipariş edilmiş olup
da yolda olan veya akredidifi açılarak sipariş yapılmış bulunan kahve
ve çay miktarlarını 48 saat içinde bir beyanname ile mahallerindeki
inhisarlar idaresine, bulunmayan yerlerde en yakın inhisar idaresine
vönderilmek üzere mahalli mülkiye âmirliğine bildirmeğe mecburdur.

MUVAKKAT MADDE 5:

**Muvakkat birinci maddede tayin edilen müddet içinde beyan
edilmeyen veya eksik beyan edilen kahve ve çaylar müsaderede edil-
mekle beraber çayın her bir kilo veya kesirleri için (20) ve kahvenin
her bir kilo veya kesirleri için (10) lira ağır para cezası alınır.**

**Beyanda bulunmayan veya eksik beyan eden satıcılar hakkında
ayrıca 1918 sayılı kanunun muaddel 25 maddesinin 3 ncü fıkrasında
vazılı hapis cezası da tatbik olunur.**

**Alâkadarların nihayet 2-6-942 saat 17 den evvel beyanna-
melerini Inhisarlar İdaresine ve taşrada Inhisarlar
İdaresi bulunmayan yerlerde Mülkiye amirlerine
vermeleri ehemmiyetle ilân olunur**

Inhisarlar Umum Müdürlüğünden

meharetli davrananarı seçmek ve
beraberinde götürmekti.

Yemekler yenildi, içkiler içildi.
Çerez arasında Son Eksölsans, ta-
bakasına davrandı. Zabıtlardan
hiç kimse yerinden oynamadı.
Cigarasını ağzına koydu. Hayret!
Kimsede hareket görülmedi. Za-
bitler, Amerikada tahsil ettikleri
için, böyle şeylere ehemmiyet
vermiyorlardı.

Kezan, cigarasını, ilk defa o-
larak, kendisi yaktı; fakat zabı-
tlarından da, onlardan hiç birini
Amerikaya götürmemekle inti-
kam aldı.

Fakat, Amerikadan avdet et-
tiği zaman, o da, yüksek komise-
rin cigarasını yakmaya lüzum
görmeydi. Manillâya avdet ettiği
günlerdeydi. Belediye, şerefine
bir ziyafet verdi. Kezan, âdeti
vechile, bol bol yedi, bol bol içti.

sonra ateşli, coşkun nutukların-
dan birini irat etti. Nutkunun
nihayetinde:

— Efendiler, biliniz ki, şeref
mekli, her zaman, yüksek komi-
serimizindir.

Deyince, herkes şaşaladı.

Sofrada bulunanlardan bir kıs-
mı, bu sözleri istihzaya hamlet-
tiler ve bryık altından güldüler.
Son Eksölsans, ciddi ve sami-
mi idi. Bunu, isbat etmeye vesile
bekliyordu. O sırada, yüksek
komiser, ağzına bir cigara götü-
rünce, ayağa kalkmadı ama, kib-
rit çaktı ve onu Menüt'ün cigara-
sına uzattı. Dava halolmuştu.

KEZAN'UN YATI

Don Manüel Kezan, Filipinle-
rin poker şampiyonuydu. Bir gün,
bir Amerikalı petrol milyardieri-
le oynadığı bir poker partisinde,
zarif ve kıymetli bir yat kazandı.

Ondan sonra, hususî trenlerle
ettiği seyahatlere, yat tenezzih-
lerini de ilâve etti.

Kezan'ın evvelce, uçları yukarı
doğru bükülmüş güzel bryıkları
vardı. Sonra, Amerikalığa uydu,
onları kazattı. Nutukları ve bi-
vyıklarıyla bir çok kadınları ken-
dine hayran ettiği rivayet edil-
mektedir.

Kezan, yat safasına çok de-
vam edemedi. Bir biric partisinde
onu diğer bir kumarbaza kap-
tırdı. Buna sebep, o zamanlar-
da, daha biric ustası değildi. O,
şimdi, altmış yaşında, kuru, safi
sinir bir adam olduğu halde,
hâlâ, eski sefihdir. Kendisinin
itirafına göre:

"İnsan, kadından, içkiden, ku-
mardan ve eğlenceden istide
etmedikten sonra niçin yaşama-
lıdır?.."

Son Eksölsans Don manüel Ke-
zan dediklerini yaptı ve nihayet
canını kurtarmak için Okyanus
lar ötesine kaçtı.
M. RASİM ÖZGEN

Hikâye

"Mor Ejder," kahvesi

Nakleden:

ÜÇYILDIZ

— Ey, mis Flora, Şanghayı
nasıl buldunuz?

Kumral bir Amerikan kıızı göz-
lerini etrafına gezdirerek:

— Berbad, dedi, Sukutu haya-
le uğradım. Ben Çin başka tür-
lü zannediyordum.

— Anlıyorum, daha bu sabah
Şanghay'a çıktınız, hiç bir yer
görmediniz. Yalnız Avrupalılar
mahallesini gezdiniz. Halbuki a-
sıl Çin buraya benzemez.

— Asıl Çin nasıldır?

— Dünyanın en müthiş, en se-
fil, en yüzüzs bir memleketidir.
Akıl ermez bir yerdir. Yirmi se-
nedenberi memleket inhilâl ha-
lindedir. Artık temiz ve namus-
lu, kar hiç bir şey kalmamıştır. Her
şey satılır. Vaktiyle bu hale
çok müteessir olurdum. Fakat
şimdi değiştim. Fakat evvelce...

— Galiba anlatacağınız bir hi-
kâye var?

— Pe sade bir vaka. Bir defa,
içerilere doğru seyahat ediyordum.
Harap bir köye uğradık.
Sefil bir adam kızını bana sat-
mak istedi. On iki yaşlarında, in-
ci gibi güzel bir kızdı. Ağlayacak
kadar müteessir oldum. Krıza on
dolar hediye ettim, köyden ay-
rıldım. Burada herkes benimle
eğlendi. Artık necib hisleri anla-
maz olular. Afyon içerek sarhos
olmaktan başka kimse bir şey
düşünmüyor.

Amerikalı genç kızmın gözleri
parladı:

— Burada çok afyon kahvehâ-
neleri var mı?

— Çok.

— Kuzum, korkmadan gidile-
bilecek bir yer tanyorsanız, gör-
mek isterim.

— Mor Ejder kahvesi diye bir
yer var, oraya gidelim, isterse-
niz.

— Hay hay.
Genç kıızı ile yanında iki erkek
ayağa kalktılar.

Arabaya bindiler. Şanghayda

oturan delikanlı arabacıya adres
verdi. Birçok tenha sokaklardan
geçerek nihayet dar bir sokağın
önünde durdular.

İçeri girdiler. Biraz yürüdüler.
Garip tavırlı bir adam peyda ol-
du. Kendilerine ikinci bir kapı
açtı. Üç ecnebi hafif surette ay-
dınlanmış dairevi bir salon için-
de bulunduklarını gördüler. Ta-
vandan asılmış bir kâğıt fener
ortalığı gayet aydınlatabiliyor-
du. Burada beklediler.

Sonra, yanlarına ihtiyar bir
Çinli geldi:

— Su zanbağı çamur içinde
yetişir, dedi, ahbablarını buraya
getiren Avrupalı delikanlı.

— Loto çiçeği de bataklıkta
açar, cevabını verdi.

Bu parulayı işitince, ihtiyar
Çinli ellerini çırptı. Dudakları
lâke ile boyalı, yüzü porselen gi-
bi, bir genç kadın geldi. İhtiyar
yerlere kadar eğildi.

Üç Avrupalı kadının arkasına
düştüler. O, ağır bir kapı perdesi
kaldırarak ziyaretçileri başka bir
salona soktu. Karşıda büyük bir
ejder başı parlıyordu.

Amerikalı kız sordu:

— Bu ejderin ağzından mı
gireceğiz?

— Evet, Hem ondan ötesi da-
ha korkunçtur.

Mukavvadan yapılmış ejderin
parlak ağzı açıldı. Üçü de lâal
renginde bir ipek perdeyi kaldı-
rarak daracık bir koridora gir-
diler.

Amerikalı genç kıızı irkildi, dur-
du. Delikanlı:

— Yürüyünüz! diye gultüyor -
du.

Amerikalı kız ihtiyatlı adm-
larla ilerledi. Karanlık bir büyük
salon içinde ağır ağır yürüyor-
lardı. Öteye beriye asılan kırmızı
fenerlerden koyu ve hafif bir
aydınlık süzülüyordu. Bu kızıl
parıltılar arasında küçük ipek
şilteler üzerinde birçok insar

gölgeleri farkolunuyordu. Hava
afyon kokusuyla meşbu idi. Sa-
lonun nihayetinde, iki küçük mihi-
rap üzerinde yeşilimsi bir taş
vardı. Buradaki bir şamdanın ön-
ünde iki kadın heykeli duruyor-
du. Birine gayet kıymetli, işleme-
li esvaplar giydirilmişti. Öteki
çplaktı.

Amerikalı genç kız bu ilâh
heykeline hayretle bakarak:

— Bunlar canlı! dedi.

Önlerinde rehberlik vazifesini
yapan küçük Çinli kız bir perde
kaldırarak işaret etti:

— Buyurunuz!

Ziyaretçiler siyah örtülerle
kaplı bir salona girdiler. Etrafa
kırmızı yastıklar atılmıştı. Kir-
mızı bir Çin feneri içeriye bir-
kan aydınlığı serpiyordu.

Çinli kız Amerikalı erkeğe bir
şeyler söyledi. O anlamadı. Sene-
lerdenberi Çinde oturan genç a-
dam imdadına yetişti. Çinli kız
Avrupalı ziyaretçilere esvapları-
nı çıkararak Çinli esvabı giyme-
lerini söylüyordu.

Biraz sonra Çinli kız hepsine
biris Çinli esvabı getirdi.

— Lütfen, birinci salona gidi-
niz, orada boş üç yatak var, de-
di.

— Biz afyon içmiyeceğiz, yal-
nız görmek için geldik.

— Zararı yok, İçiyormuş gibi
davranırsınız. Burada kaide böy-
ledir. Rica ederim, sözlerimi ya-
pınız.

Çince bilen delikanlı garip bir
korkuya kapılmakla beraber bu
sözleri arkadaşlarına tercüme et-
ti. Birinci salona gittiler. Salo-
nun çok karanlık bir köşesine
ipek şilteler üzerine uzandılar.

Biraz sonra Çinli kız kendileri-
ne birer çubuk getirdi. Yüzlerine
garip garip bakıyordu. Delikanlı
jafif sesle sordu:

— Neden yüzüme böyle bakı-
yorsunuz?

— Beni tanımadınız mı?

— Hayır, Yok, durunuz baka-
yım... Sizi görmüş gibiyim.

Bir köyde beni görmüştünüz.
— Vay, şimdi tanıdım... De-
mek gene buralara düştünüz?

— Ne çare, kader! Şimdi size
ne dersem harfi harfine yapınız.
Size minnettarlığımı karşılığımı
ödemek isterim.

— Ne var?

— Buraya girmekle kendinizi
felâkete atmış olunuz. Yanınız
daki güzel kadın "Cennet zevki"
kahvesine satıldı bile!

Delikanlı sığırdı.

— Size esvap değiştirttiğim
küçük salon zırhlıdır. İçerisi u-
yuşturucu maddelerle doludur.
Şimdi sizin esvablarınızı uyutu-
yor. İçlerine yastık doldurarak
yere yatırdım. Belli olmasın di-
ye. Hemen şimdi, geldiğiniz ko-
ridordan kaçınız. Sizi esvab-
larınızla bakarak Çinli zannede-
ler.

— Benim ruvelverim var.

— Siz daha elinizi cebinize
götürmeden yüz kurşun kalbini-
ze saplanır.

— Ya siz ne yapacaksınız?

— Ben de arkanızdan gelme-
ğe çalışacağım. Haydi, kaçınız.

Delikanlı arkadaşlarına işaret
etti. Onlar hayretle kalkarak ar-
kası sıra yürüdüler. Dışarıda
Şanghay'ın rutubetli gecesini
teneffüs ettikleri zaman Ameri-
kalı kız sordu:

— Esvablarımız nerede?

— Dua ediniz ki onları içeride
bıraktınız yoksa postu bıraka-
caktınız!

— Alay mı ediyorsunuz?

— Hayır. O küçük Çinli kız bi-
zi kurtardı.

Sonra vakayt anlattı. Çinli kı-
zı biraz beklediler. Hafif bir ısı-
lık sesi işitildi. Delikanlı yum-
ruklarını sıkarak:

— Heyhat! dedi, gelemiyecek.

Mor Ejdere bir kurban gitti!

Haydi, koşunuz, uzaklaşalım.

EN SON DAKİKA

Küçük İlanlar Kuponu

Bu kuponu eklenerek gönderilecek
iş arama ve iş verme ilanları En Son
Dakikada parasız negredilecektir. Ev-
ceme teklifi gönderen okuyucuların
ahuz talimatı üzere sarıf adresleri-
ni bildirmeleri lâzım.

Evlennme teklifleri:

* Yag, 23, boy 1,65, kilo 61, esmer
güzel, orta tahsil bir bayan; uzun
boylu, güzel ve namuslu bir bayla
evlenmek istemektedir. (N.N.) rem-
zine müracaat - 328

* 26 yaşında, lise tahsil görmüş,
uzunca boylu, kumral, ince yapılı, ki-
bar ve ciddi bir kıızı; yüksek tahsil
görmüş, iyi huylu bir bayla evlen-
mek istemektedir. (Güliz) remzine
müracaat - 339

Boy 1,70, kilo 70, yaş 31, resmî bir
müessesede ayda net 65 lira alan
hayatta kimsesi bulunmayan, içki
kullanmayan bir bay; mazalî temiz
balık etinde, biraz egyptaş olan bir ba-
yanla evlenmek istemektedir. (B.F.
S.) remzine müracaat - 340

Aldırınız:

Aşağıda remizleri yazılı olan o-
kuyucularımızın namılarına gelen
mektupları idarehanemizden (pazar-
ları hariç) hergün sabahdan öğleye
kadar ve saat 17 den sonra aldırma-
ları.

(S.C.K) (Gar) (E, Ural) (E.O.)
(H. Önsal) (Ş.U.) (Acele) (H.B. 888)
(R.R.G.) (Ciddi söz ver) (N.C.K.)
(329) (A.M.) (E.L.) (Ş.B.) (B.B.G.)
(M.D. 315) (Tekcan) (Yedek denizci)
(T.H.R.Z.) (F.A.) (Naciye Dindar)

Aşağıda remiz sahiplerinin namı
ına gelmiş fakat şimdide kadar al-
dırılmamış mektupları bu ayın sonu-
na kadar aldırmaları lâzımdır. Ay
sonuna kadar aldırılmıy olmaları
mektuplar imha edilecektir.

(R.M.) (H.K.) (A.L.) (B.Y. Kaye)
(Oran) (Ciddi) (El) (Emekil)
(İ. Şenkan) (Nadide 79) (Tunalı)

(G.M.) (A.) (A.G.) (S.S.)